

1. Zgodnie art. 1183 k.p.c. w "postępowaniu przed sądem polubownym strony powinny być traktowane równoprawnie. Każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie". I dlatego, z uwagi na wymóg prawa polskiego należy uznać, że zasada równości stron jest naczelną zasadą postępowania cywilnego, mimo że nie została ona wyraźnie uregulowana w żadnym innym przepisie Kodeksu postępowania cywilnego.

2. [D]o zachowania bezstronności dochodzi, gdy arbiter w stosunku do każdej ze stron zachowuje ten sam dystans, jest neutralny, nie faworyzuje, a zarazem nie dyskryminuje którejś ze stron oraz nie jest do żadnej ze stron uprzedzony. W zakresie podstaw skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego powyższa okoliczność dotycząca braku zachowania bezstronności przez arbitra orzekającego w sprawie ma znaczenie. I tak, brak bezstronności arbitra jest podstawą zarzutu naruszenia podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym, oraz zarzutu o sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c. oraz art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.).

3. [D]łużnik zajętej wierzytelności winien spełnić świadczenie na rzecz wierzyciela. Spełnienie tego świadczenia powoduje, że dług wobec pierwotnego wierzyciela wygasa. Nie ma znaczenia, czy spełnienie tego świadczenia nastąpiło poza sądowym postępowaniem egzekucyjnym, czy w trakcie tego postępowania w wyniku działania komornika sądowego. Objęcie zatem tej wierzytelności wyrokiem sądu polubownego nastąpiło z pogwałceniem podstawowej zasady porządku publicznego RP.

Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 31 sierpnia 2017 r.

I ACa 536/17

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – I Wydział Cywilny w składzie:

SSA Jacek Gołaczyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSA Adam Jewgraf

SSO (del.) Krzysztof Rudnicki

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2017 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy ze skargi Gminy W. przeciwko S. B. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) o uchylenie wyroku sądu polubownego

1. uchyla wyrok częściowy Arbitra Jedynego - Sądu polubownego (...) Court of Arbitration z siedzibą w P. (Francja) z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie (...);

2. zasądza od uczestnika postępowania na rzecz skarżącego 101.200 zł tytułem kosztów postępowania.

Uzasadnienie

Skarżący Gmina W. zaskarżyła wyrok częściowy Sądu polubownego z dnia 2 lutego 2017 r. wydanego przez Arbitra Jedynego przy Sądzie polubownym (...) Court of Arbitration z siedzibą w P. w sprawie o sygn. akt (...) w sprawie z powództwa S. B. przeciwko Gminie W. o zapłatę w całości i wniosła o

1. uchylenie powyższego wyroku;

2. zasądzenie od Uczestnika na rzecz Skarżącej zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

3. zwrócenie się przez Sąd, w trybie art. 248 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. do Sądu polubownego (...) Court of Arbitration z siedzibą w P., Francja (adres: (...) P., France) o przekazanie Sądowi akt postępowania arbitrażowego o sygnaturze (...), w celu umożliwienia Sądowi orzekającemu w niniejszym postępowaniu dokonania oceny, czy w sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające uchylenie Wyroku oraz w celu przeprowadzenia dowodu z dokumentów zawartych w aktach postępowania polubownego;

4. przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych w treści uzasadnienia niniejszej skargi na okoliczności wskazane w odpowiednich punktach jej uzasadnienia.

Zaskarżonemu wyrokowi Sądu polubownego zarzucił następujące naruszenia stanowiące podstawę do jego uchylenia:

1. niezachowanie podstawowej zasady postępowania przez Sądem polubownym poprzez nieprawidłowe dokonanie wyboru arbitra, co stanowi podstawę do uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.;

2. niezachowanie podstawowej zasady postępowania przed Sądem polubownym określonej w art. 11 ust. 1 Regulaminu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2012 r. ("Regulamin Arbitrażowy") poprzez naruszenie zasady bezstronności arbitra orzekającego w sprawie, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.;

3. niezachowanie zasady równości stron w postępowaniu będącej podstawową zasadą postępowania przed Sądem polubownym poprzez naruszenie równości stron w trakcie postępowania arbitrażowego, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.;

4. niezachowanie podstawowej zasady postępowania przed Sądem polubownym poprzez prowadzenie postępowania i wydanie rozstrzygnięcia arbitrażowego pomimo braku umocowania S. B. do samodzielnego działania w postępowaniu, w imieniu własnym, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.;

5. sprzeczność wyroku z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasadą ochrony słusznie chronionych praw osób trzecich, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.;

6. sprzeczność wyroku z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasadą równości stron postępowania, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.;

7. sprzeczność wyroku z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasadą bezstronności arbitra, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.;

8. sprzeczność wyroku z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasadą ochrony praw majątkowych, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.;

9. wyjście poza zakres zapisu na Sąd polubowny poprzez rozstrzygnięcie przez Sąd polubowny kwestii, które zgodnie z treścią umowy stron nie były objęte zapisem, co stanowi podstawę uchylenia wyroku Sądu polubownego określona w art. 1206 § 1 pkt 3 k.p.c.

Powyższe zarzuty i wnioski uzasadnił tym, że niniejsza skarga dotyczy wyroku częściowego z dnia 2 lutego 2017 r. wydanego przez Arbitra Jedynego przy Sądzie polubownym (...) of Arbitration z siedzibą w P. w sprawie o sygn. akt (...).

Skarżący uzasadnił powyższą skargę tym, że wyrok narusza podstawy wskazane w art. 1206 § 1 i § 2 k.p.c., w związku z czym powinien zostać uchylony. Przede wszystkim Sąd polubowny w toku postępowania nie zachował podstawowych zasad postępowania i pomimo pierwotnego wyboru arbitra dokonał zmiany osoby arbitra, zgodnie z wnioskiem Uczestnika, uwzględniając w tym zakresie wyłącznie jego stanowisko. Postępowanie Sądu polubownego naruszyło również zasadę bezstronności. Pomimo postanowień zapisu na sąd polubowny oraz treści Regulaminu Arbitrażowego wyłączny wpływ na wybór arbitra otrzymał Uczestnik (Powód w postępowaniu polubownym). Doszło również do naruszenia zasady równości stron w postępowaniu poprzez przyznanie wtoku postępowania arbitrażowego większych praw Uczestnikowi, podczas gdy odmawiano tych praw Skarżącej. Ponadto, Sąd polubowny wydał wyrok zasądzający świadczenia, pomimo że Uczestnik - S. B. nie był umocowany do samodzielnego działania w postępowaniu, w imieniu własnym, w związku z czym powództwo powinno zostać oddalone. Wyrok jest także sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, a w konsekwencji jego pozostawienie w obrocie prawnym jest niedopuszczalne, także z uwagi na negatywne skutki, jakie może wywołać. Sprzeczność z podstawowymi zasadami porządku publicznego polega przede wszystkim na naruszeniu zasady bezstronności arbitra, ochrony słuszych interesów osób trzecich, a przede wszystkim na naruszeniu zasady ochrony praw majątkowych poprzez zasądzenie na rzecz Uczestnika świadczenia, które zostało uprzednio skutecznie spełnione przez Skarżącą. Gmina W. w niniejszej skardze zarzuca również Sądowi polubownemu wyjście poza zakres zapisu arbitrażowego wynikającego z umowy stron. Opisany wyrok obarczony tak zasadniczymi wadami jest nie tylko niesprawiedliwy, ale pozostaje w sprzeczności z fundamentalnymi zasadami sądownictwa polubownego oraz polskiego porządku prawnego, co rodzi konieczność jego wyeliminowania z obrotu prawnego.

W odpowiedzi na skargę uczestnik postępowania wniósł o oddalenie skargi i podniósł, że w wielu już skargach Gminy -W., podobne, albo nawet takie same zarzuty były podnoszone i Sądy oddalały te skargi. Jedynie wskazał, że istotnie mogło dojść do naruszenia zasad wyboru arbitra jedynego w niniejszym postępowaniu. Wnosił jednak, aby go nie obciążać kosztami postępowania, ponieważ to z winy sądu polubownego doszło do naruszenia tych zasad.

Sąd Apelacyjny ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnik jest liderem Konsorcjum utworzonego na potrzeby wykonania zadania " (...)". W skład Konsorcjum, obok Uczestnika, wchodziły również:

(a) (...) Sp.j.;

(b) Przedsiębiorstwo (...).

Dowód: Umowa Konsorcjum zawarta w dniu 4 lipca 2008 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi);

Kontrakt na realizację zadania " (...)" z dnia 6 października 2008 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Skarżąca, Gmina W., realizowała przywołaną wyżej inwestycję jako zamawiająca, w ramach zamówienia finansowanego ze środków publicznych, w tym ze środków Funduszu (...). Pomiędzy stronami powstał wielowątkowy spór dotyczący realizacji przedmiotowej inwestycji. W konsekwencji Uczestnik wszczął postępowanie Wnioskiem o Arbitraż, żądając zasądzenia przez Sąd polubowny na swoją rzecz roszczeń niżej opisanych, wskazując jednocześnie, że w postępowaniu polubownym działa on samodzielnie i we własnym imieniu.

Dowód: Wniosek o Arbitraż z dnia 8 lipca 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

W toku postępowania pismem podsumowującym z dnia 10 czerwca 2016 r. Uczestnik ostatecznie określił zakres roszczeń, wskazując, że obejmują one:

(a) roszczenie o zapłatę kwot 787.660,71 euro, 660.563,48 złotych oraz 213.912,33 złotych wraz z odsetkami ustawowymi, jako wynagrodzenia (wraz z podatkiem VAT) opisanego w fakturach (...);

(b) roszczenia o zapłatę kwoty 103.529,50 euro wraz z odsetkami ustawowymi jako wynagrodzenia opisanego w fakturze (...);

(c) roszczenia o zapłatę kwoty 1.295.202,30 złotych wraz z odsetkami ustawowymi jako wynagrodzenia za wykonane prace w okresie gwarancyjnym (względnie zwrotu wartości bezpodstawnego wzbogacenia);

(d) roszczenia o zapłatę kwoty 735.159,58 złotych wraz z odsetkami ustawowymi jako naprawienie szkody związanej z niewykonaniem/ nienależytym wykonaniem Kontraktu przez Skarżącą (względnie z popełnienia czynu niedozwolonego).

Dowód: Pismo podsumowujące Uczestnika z dnia 10 czerwca 2016 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Skarżąca w toku postępowania polubownego podniosła szereg zarzutów. Przede wszystkim Gmina W. wskazała, że Uczestnik nie posiada umocowania do dochodzenia roszczeń o zapłatę samodzielnie i we własnym imieniu W zakresie roszczeń opisanych w ppkt a) Skarżąca wskazała, że zobowiązania wynikające z faktur nie istnieją, ponieważ zostały w całości skutecznie uiszczone, a dochodzone roszczenie jest bezzasadne.

Odnosząc się do roszczenia wynikającego z ppkt b), Skarżąca wskazała, że wolą stron było dokonanie potrącenia tej należności na skutek zapłaty świadczenia wynikającego z faktur (...) przed terminem płatności, a zatem roszczenie jest bezzasadne.

Dochodzone przez Uczestnika roszczenie wynikające z ppkt c) jest bezpodstawne. Jak wskazała w postępowaniu polubownym Skarżąca, wykonane prace w okresie gwarancyjnym były związane z usuwaniem usterek w robotach zrealizowanych w ramach zawartej umowy.

Roszczenie wynikające z ppkt d) jest bezzasadne, ponieważ pomiędzy szkodą Uczestnika a wskazywanymi przez niego zdarzeniami powodującymi szkodę brak jest związku przyczynowego.

Wszelkie okoliczności podnoszone przez Skarżącą zostały ostatecznie ujęte w piśmie podsumowującym z dnia 7 listopada 2016 r., prezentującym stanowisko w sprawie.

Dowód: Pismo podsumowujące Skarżącej z dnia 7 listopada 2016 r. wraz z załącznikami i spisem powołanych źródeł (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Powództwo uczestnika zostało uwzględnione przez Sąd polubowny w zdecydowanej części.

Arbiter Jedyny wyrokiem częściowym zasądził od Skarżącej na rzecz Uczestnika:

(a) kwotę 787.660,71 euro (3.148.122,34 złotych) wraz z odsetkami ustawowymi w tej walucie od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia z Umowy na podstawie faktury (...);

(b) kwotę 660.563,48 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty, tytułem wartości podatku VAT z faktury nr (...);

(c) kwotę 213.912,33 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty, tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie kwoty 3.900.000 złotych wynikającej z faktury nr (...);

(d) kwotę 103.529,50 euro wraz z odsetkami ustawowymi w tej walucie od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia z Kontraktu na podstawie faktury (...);

(e) kwotę 689,03 złotych oraz 112.597,04 złotych wraz z podatkiem VAT 23% oraz odsetkami ustawowymi od dnia 9 listopada 2013 r. do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia za roboty dodatkowe;

(f) kwotę 735.159,58 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia Sądu polubownego do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez Skarżącą naruszeniem obowiązku lojalności kontraktowej oraz nadużyciem uprawnień kontraktowych w związku ze skorzystaniem z gwarancji.

Dowód: Wyrok częściowy Sądu polubownego z dnia 2 lutego 2017 r. (Załącznik nr 2 do niniejszej skargi).

W zakresie części roszczeń o zapłatę wynagrodzenia za roboty dodatkowe powództwo zostało przez sąd polubowny oddalone.

Powyższy wyrok częściowy został doręczony Skarżącej w dniu 7 lutego 2017 r.

Dowód: Kserokopia koperty wraz z wpisem potwierdzenia odbioru w dzienniku Korespondencji.

Pismem z dnia 30 czerwca 2014 r. uczestnik wniósł do Sądu polubownego wniosek o arbitraż, w którym wskazując, że "nie jest możliwe polubowne rozwiązanie sporu, ani uzgodnienie Arbitra zgodnie z regulaminem art. 12 pkt 3 i art. 13.4 (a)", zwrócił się o "wyznaczenie Jedyne go Arbitra narodowości niemieckiej lub francuskiej do rozstrzygnięcia sporu".

W piśmie z dnia 11 lipca 2014 r. Sekretariat Sądu polubownego zawiadomił Skarżącą o wpłynięciu Wniosku o arbitraż oraz dacie wszczęcia postępowania polubownego. Sekretariat wskazał również, że w przypadku braku porozumienia stron co do wyboru arbitra w terminie 30 dni zostanie on wyznaczony przez Sąd polubowny, stosownie do art. 12 (3) Regulaminu Arbitrażowego.

Dowód: Pismo Sekretariatu Sądu polubownego z dnia 11 lipca 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

W odpowiedzi na Wniosek o Arbitraż z dnia 8 sierpnia 2014 r. Skarżąca podniosła, że "wniosek powoda o rozpoznanie sprawy przez arbitra narodowości niemieckiej lub francuskiej nie jest niczym uzasadniony, a ze względu na to, że językiem arbitrażu jest język polski, wskazane jest, aby arbiter posługiwał się biegle językiem polskim".

Uczestnik wskazał, że podtrzymuje swoje stanowisko i uzasadnia wybór arbitra innej narodowości art. 13 (4)a Regulaminu Arbitrażowego, gdyż "pozwana Gmina jest państwową jednostką organizacyjną i Powód w dalszym ciągu podtrzymuje swoje stanowisko".

Dowód: Pismo Uczestnika z dnia 14 sierpnia 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Sąd polubowny uznał, że strony nie doszły do porozumienia co do wyboru arbitra, w związku z czym zaproponował wyznaczenie na arbitra J. L. (1).

Dowód: Pismo Sekretariatu Sądu polubownego z dnia 22 sierpnia 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi, Pismo Sekretariatu Sądu polubownego z dnia 2 września 2014 r. wraz z załącznikami (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 skargi).

Uczestnik pismem z dnia 5 września 2014 r. wskazał swoje stanowisko co do zaproponowanego wyboru. Uczestnik podtrzymał stanowisko co do wyboru arbitra narodowości niemieckiej lub francuskiej, wskazując jednocześnie, że zaproponowana osoba wykonywała prace dla Ministra Spraw Zagranicznych oraz jest wykładowcą uniwersyteckim, co rodzi w jego ocenie ryzyko braku bezstronności.

Dowód: Pismo Uczestnika z dnia 5 września 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Pismem z dnia 25 września 2014 r. Skarżąca odniosła się do zarzutów Uczestnika dotyczących podejrzenia bezstronności arbitra.

Dowód: Pismo Skarżącej z dnia 25 września 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Uczestnik w piśmie z dnia 26 września 2014 r. wskazał, że "uzasadnieniem jest prośba o wyznaczenie Arbitra, który nie jest powiązany z wykonywaniem zawodowych obowiązków na rzecz Państwa Polskiego lub jego jednostek organizacyjnych, a wskazanie narodowości Arbitra wynika wyłącznie z kierowania się przede mną doświadczeniem arbitrażowym".

Dowód: Pismo Uczestnika z dnia 26 września 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Sekretariat Sądu polubownego pismem z dnia 3 października 2014 r. poinformował strony o wyborze na Arbitra Jedyne K. P. (1) na podstawie art. 13 (4)a) Regulaminu Arbitrażowego.

Dowód: Pismo Sekretariatu Sądu polubownego z dnia 3 października 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

Pismem z dnia 10 października 2014 r. Skarżąca złożyła zastrzeżenia co do wyboru arbitra wskazując, że Gmina W. nie reprezentuje Państwa oraz nie jest też państwową jednostką organizacyjną. Uczestnik postępowania złożył odpowiedź na wskazane pismo, przywołując twierdzenia dot. rzekomej zależności jednostki samorządu terytorialnego od administracji państwa.

Dowód: Pismo Skarżącej z dnia 10 października 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi);

Pismo Uczestnika z dnia 14 października 2014 r. (wniosek o zobowiązanie Sądu polubownego wynikający z pkt 3 petitum skargi).

W odpowiedzi Sekretariat Sądu polubownego wskazał, że stosownie do regulacji art. 11 (4) Regulaminu Arbitrażowego "decyzje Sądu dotyczące powołania, zatwierdzenia, wyłączenia lub zmiany arbitra są ostateczne, zaś motywy takich decyzji nie są ujawniane".

Stosownie do regulacji art. 27 Regulaminu Arbitrażowego, po zamknięciu postępowania nie będzie możliwe dalsze przedstawianie pism lub argumentów ani przedstawianie dowodów w odniesieniu do kwestii, które mają zostać rozstrzygnięte w drodze wyroku. Wyjątek od powyższej zasady dopuszczalny jest wyłącznie na żądanie lub za zezwoleniem trybunału arbitrażowego.

Dowód: Regulamin Arbitrażowy Międzynarodowej Izby Handlowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2012 r. (Załącznik nr 4 do niniejszej skargi).

Skarżąca w piśmie z dnia 19 sierpnia 2016 r., już po zamknięciu rozprawy, złożyła do akt sprawy wyrok Sądu Okręgowego w Z. z dnia 25 maja 2016 r. wraz z wnioskiem o dopuszczenie go jako dowodu w sprawie. Dowód ten dotyczył okoliczności spełnienia świadczenia wynikającego z faktur (...).

Dowód: Pismo Skarżącej z dnia 19 sierpnia 2016 r. wraz z wnioskiem Pomimo że Skarżąca w trakcie postępowania, w toku rozprawy w dniach 26 i 27 kwietnia 2016 r. informowała Sąd polubowny o powyższym postępowaniu oraz zamiarze przedstawienia

dowodu w postaci powyższego wyroku Arbitr Jedyny nie uwzględnił wniosku dowodowego Skarżącej.

Dowód: Stenogram arbitrażu z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Stenogram arbitrażu z dnia 27 kwietnia 2016 r.

Arbiter Jedyny powołał się w tym zakresie na wskazany wyżej art. 27 Regulaminu Arbitrażowego, wskazując, że po zamknięciu rozprawy strony nie mają możliwości przedstawiania pism, argumentów ani dowodów co do kwestii, które zostaną objęte przedmiotem wyroku częściowego.

Dowód: Korespondencja mailowa Arbitra z dnia 24 sierpnia 2016 r. (Załącznik nr do niniejszej skargi).

W Zarządzeniu proceduralnym nr 8 wydanym po przeprowadzeniu rozprawy w dniach 26 i 27 kwietnia 2016 r. Arbiter Jedyny umożliwił stronom przedstawienie stanowisk końcowych w pismach procesowych.

Dowód: Zarządzenie proceduralne Arbitra Jedynego nr 8 z dnia 9 maja 2016 r.

Kolejno, w Zarządzeniu proceduralnym nr 10 Arbiter Jedyny wskazał, że dowody przedstawione przez strony nie są wystarczające dla ustalenia wysokości dochodzonego roszczenia w kwocie 1.295.202,30 złotych dochodzonego przez Uczestnika. W konsekwencji Arbiter Jedyny ponownie otworzył rozprawę, udzielając stronom terminu do złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Dowód: Zarządzenie proceduralne Arbitra Jedynego nr 10 z dnia 10 października 2016 r.

Skarżąca złożyła wniosek o wyłączenie Arbitra Jedynego, który Skarżąca w toku postępowania polubownego wniosła pismem z dnia 7 listopada 2016 r.

Dowód: Pismo Skarżącej z dnia 7 listopada 2016 r. - wniosek o wyłączenie Arbitra Jedynego Uczestnik w postępowaniu polubownym zgłosił także roszczenie o zapłatę wynagrodzenia w wysokości określonej w pkt 15 a), b) skargi tytułem wynagrodzenia za

prace wykonane na podstawie faktur nr (...) oraz tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie wraz z odsetkami ustawowymi od powyższych należności.

Skarżąca w toku postępowania polubownego wносиła o oddalenie powództwa we wskazanym zakresie, z uwagi na uprzednie spełnienie świadczenia w całości.

Sąd polubowny wskazane roszczenie Uczestnika uznał za zasadne.

W ocenie Arbitra Jedyneego nie można uznać za spełnienie świadczenia względem Uczestnika faktu przekazania spornych kwot na rachunek komornika czy zajęcia wierzytelności oraz rozdysponowania zgromadzonymi przez komornika środkami poprzez częściowe przekazanie kwot na rachunek Uczestnika oraz na rachunek E. Jak wynika z uzasadnienia wyroku częściowego, takie działanie nie prowadzi do skutecznego spełnienia świadczenia.

Skarżąca podnosi, że należycie wykonała zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia i dokonała całkowitej zapłaty zobowiązań wynikających z faktur o numerach (...) oraz (...). Rozstrzygnięcie Arbitra Jedyneego zasądzające zapłatę już uiszczonego świadczenia jest zatem sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasadą ochrony praw majątkowych.

Konsekwencją rozstrzygnięcia wynikającego z wyroku Sądu polubownego naruszającego art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. byłoby dwukrotne spełnienie tego samego świadczenia przez Skarżącą, co uznać należy za niedopuszczalne.

Dla oceny niniejszego zarzutu przybliżenia wymaga sposób uiszczenia należnego Uczestnikowi wynagrodzenia, który był przedmiotem ustaleń w toku postępowania polubownego i nie jest przez Skarżącą kwestionowany.

W dniu 6 grudnia 2010 r. Uczestnik wystawił fakturę nr (...) na kwotę 14.158.515,40 złotych (3.542.462,82 euro) oraz fakturę nr (...) na kwotę 11.131.882,09 złotych (2.785.198,68 euro). Łączna należność z wymienionych faktur wyniosła 25.290.397,49 złotych (6.327.661,50 euro).

W dniu 20 grudnia 2010 r. Skarżąca potrąciła z wynagrodzenia Uczestnika kwotę w wysokości 413.786,71 złotych tytułem odsetek za wcześniejszą zapłatę. Następnie Skarżąca w dniu 23 grudnia 2010 r. uiściła na rzecz Uczestnika kwotę 10.084.606,86 złotych

(2.523.170,25 euro) oraz kwotę 1.520.733,63 złotych (380.487,80 euro) z faktury nr (...). W tym samym dniu Skarżąca uiściła na rzecz Uczestnika kwotę 850.568,80 (212.812,45 euro) z faktury (...). Łącznie, w dniu 23 grudnia 2010 r. na rzecz Uczestnika wpłacono kwotę 12.455.909,29 złotych.

W dniu 8 lutego 2011 r. Skarżąca uiściła kwotę 1.086.534,12 (271.851,01 euro) tytułem zapłaty za fakturę nr (...).

Ponadto w dniu 23 grudnia 2010 r. Skarżąca przekazała na rachunek bankowy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. kwotę 2.553.174,91 złotych (638.804,77 euro) z faktury nr (...) oraz kwotę 8.780.992,46 złotych (2.197.005,72 euro z faktury nr (...). Łącznie na rachunek komornika wpłacono kwotę 11.334.167,37 złotych.

Powyższa wpłata nastąpiła w wykonaniu zajęcia tytułem zabezpieczenia kwoty 7.708.685,82 złotych dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. na wniosek (...) Sp. z o.o. ((...)), stosownie do wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Z. z dnia 27 października 2010 r., sygn. akt I C 372/10. Pozostała należność z przekazanej Komornikowi kwoty nie była dochodzona przez Uczestnika w postępowaniu polubownym.

W dniu 12 lipca 2011 r. Komornik z kwoty 7.708.685,82 złotych przekazał spółce (...) kwotę 3.808.685,82 złotych, a Uczestnikowi kwotę 3.900.000,00 złotych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Skarżąca dokonała całkowitej zapłaty faktur o numerach (...) oraz (...).

Dowód: Pismo podsumowujące Skarżącej z dnia 7 listopada 2016 r. wraz z załącznikami i spisem powołanych źródeł W ocenie Arbitra Jedynego, w wyniku zajęcia na zabezpieczenie nie dochodzi do spełnienia świadczenia, ponieważ zajęcie dokonywane jest wyłącznie w postępowaniu zabezpieczającym i "samo w sobie nie prowadzi do zaspokojenia roszczenia uprawnionego lub wierzyciela". Dalej Arbiter jedyny wskazał, że pomimo iż rozdysponowanie doprowadziło do przysporzenia w majątku Uczestnika, to nastąpiło ono "bez, a wręcz wbrew woli jego spełnienia po stronie Pozwanego (Uczestnika]".

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny uznał, że słuszny okazał się zarzut skarżącego dotyczący wadliwości przy wyborze Arbitra jedyne. Stan faktyczny prowadzi do wniosku, że doszło do nieprawidłowości w zakresie wyboru arbitra. Nieprawidłowości te spowodowały niezachowanie podstawowej zasady postępowania przed sądem polubownym w zakresie wyboru arbitra, co stanowi podstawę do uchylenia wyroku Sądu polubownego określoną w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.

Zgodnie z art. 12 (3) Regulaminu Arbitrażowego, gdy strony nie dojdą do porozumienia co do wyboru arbitra, jedyny arbiter zostanie powołany przez sąd polubowny. W takiej sytuacji, zgodnie z art. 13 (1) Regulaminu Arbitrażowego przy powołaniu arbitra, sąd powinien brać pod uwagę narodowość arbitra, miejsce zamieszkania i inne powiązania z krajami, z których pochodzą strony, a także jego dyspozycyjność oraz umiejętność prowadzenia arbitrażu.

Nadto, sąd polubowny dokonał wyboru arbitra na podstawie art. 13 (3) albo art. 13 (4) Regulaminu Arbitrażowego, zależnie od tego, czy występują przesłanki szczególnie wynikające z regulacji art. 13 (4) Regulaminu Arbitrażowego.

W przedmiotowej sprawie Sąd polubowny w pierwszej kolejności zaproponował na arbitra J. L. (1), a w konsekwencji zarzutów uczestnika co do wskazanej osoby dokonał wyboru K. P. (2), który spełniał kryteria określone przez Uczestnika we Wniosku o arbitraż. Takie zachowanie Sądu spowodowało uwzględnienie wyłącznie wniosków Uczestnika, co do kryteriów wyboru arbitra, co narusza również zasadę równości stron w postępowaniu wynikającą z art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd polubowny oparł również wybór arbitra w sprawie na przesłance wskazywanej przez uczestnika, która w przedmiotowym postępowaniu nie miała zastosowania.

Należy stwierdzić, że zgodnie z art. 13 (4)a) Regulaminu Arbitrażowego sąd arbitrażowy może powołać na arbitra bezpośrednio jakąkolwiek osobę, którą uzna za kompetentną, jeżeli Jedna lub więcej stron jest państwem lub twierdzi, że jest państwową jednostką organizacyjną". Błędna jest ocena Sądu polubownego, że Gmina W. jest państwem, czy też państwową jednostką organizacyjną. Wniosek przeciwny wynika wprost z art. 165 ust. 2 Konstytucji RP, który stanowi, że jednostce samorządu terytorialnego przysługuje samodzielność podlegająca ochronie prawnej.

W ocenie zatem Sądu Apelacyjnego, Sąd polubowny powinien dokonać wyboru arbitra na podstawie art. 13 (3) Regulaminu Arbitrażowego, czyli w oparciu o propozycję Komitetu Narodowego lub Grupy (...), a dopiero w przypadku braku propozycji lub braku jej akceptacji powołać osobę, którą uzna za kompetentną. Należy zatem stwierdzić, że w postępowaniu polubownym wybór został dokonany z pominięciem zarówno Komitetu Narodowego, jak również Grupy (...), co należy uznać za naruszenie zasad dotyczących wyboru arbitra.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie miały uzasadnienia podnoszone przez uczestnika przesłanki rzekomego braku bezstronności J. L. (1).

I tak, można stwierdzić, że wskazana na arbitra J. L. (2) była narodowości czeskiej. Jak wynika z przedstawionych przez Sekretariat Sądu polubownego informacji kandydatka pracowała w szkole wyższej oraz do września 2011 r. była arbitrem w sprawie przed Sądem polubownym (...) wskazanym przez Skarb Państwa - Ministra Spraw Zagranicznych. Ostatecznie Sąd polubowny dokonał wyboru arbitra stosując błędną podstawę wynikającą z Regulaminu Arbitrażowego z pominięciem właściwej roli Komitetu Narodowego lub Grupy (...) oraz uwzględniając wyłącznie kryteria wyboru arbitra zaproponowane przez Uczestnika.

Ostatecznie, te wadliwości w zakresie wyboru Arbitra Jedynego naruszają również zasadę równości stron w postępowaniu. Takie postępowanie Sądu polubownego świadczy o uprzywilejowanej pozycji Uczestnika względem Skarżącej. Zarzut dotyczący nieprawidłowości przy dokonywaniu wyboru arbitra nierozdzielnie łączy się z naruszeniem zasad postępowania przed sądem arbitrażowym, w tym także z niżej opisanym naruszeniem równości stron w postępowaniu. Kolejnym zarzutem skarżącego, który okazał się uzasadniony było nierówne traktowanie stron postępowania arbitrażowego w zakresie możliwości składania wniosków dowodowych. Pomimo że Arbitr Jedyne umożliwił obu stronom złożenie dodatkowych wyjaśnień, to sposób postępowania Arbitra Jedyne wskazuje, że działał on na korzyść uczestnika, który do czasu zamknięcia rozprawy nie przedłożył odpowiedniego materiału dla udowodnienia swoich żądań.

I tak, w zarządzeniu Arbitr Jedyne wskazał, że strony mogą przedkładać dodatkowe dokumenty w postaci rysunków przedstawiających powierzchnię objętą zakresem robót. Zatem treść zarządzenia bezpośrednio wskazuje na intencję Arbitra Jedyne uzupełnienia materiału dowodowego w zakresie korzystnym dla Uczestnika. Jednakże uczestnik, pomimo powyższego ograniczenia, jako załącznik do pisma z dnia 17 października 2016 r., dodatkowo

przedłożył nowe dokumenty w postaci przedmiarów robót oraz protokół przeglądu gwarancyjnego. Arbiter Jedyny po otrzymaniu pisma uczestnika z naruszeniem rygoru wynikającego z Zarządzenia proceduralnego nr 10 nie oddalił wniosków dowodowych uczestnika, a nawet udzielił mu dodatkowego terminu do przedłożenia czytelnych map dołączonych do jednego z dowodów. Stąd też, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zasadny okazał się zrzut dotyczący postępowania Arbitra Jedynego w zakresie zachowania równego traktowania stron postępowania. Istotnie rację ma skarżący, że Arbiter Jedyny naruszył regulacje Regulaminu Arbitrażowego oraz doprowadził do naruszenia zasady równości stron w postępowaniu. **Zgodnie art. 1183 k.p.c. w "postępowaniu przed sądem polubownym strony powinny być traktowane równoprawnie. Każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie". I dlatego, z uwagi na wymóg prawa polskiego należy uznać, że zasada równości stron jest naczelną zasadą postępowania cywilnego, mimo że nie została ona wyraźnie uregulowana w żadnym innym przepisie Kodeksu postępowania cywilnego.**

W przedmiotowej sprawie, postępowanie Sądu polubownego pozbawiło Skarżącą możliwości przedstawienia i wykazania swoich racji w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, które to okoliczności stanowią podstawę do zastosowania art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c. Można przypuszczać, że w sytuacji dopuszczenia przez Sąd polubowny zawnioskowanego przez Skarżącą dowodu na okoliczność spełnienia świadczenia wynikającego z faktur (...), wówczas sąd ten oddaliłby roszczenie uczestnika zapłaty części roszczeń.

Naruszenia zasady równego traktowania stron i prawa wysłuchania jest możliwość odmowy uznania lub wykonania orzeczenia arbitrażowego oraz uchylenia wyroku w wyniku skargi o jego uchylenie powoduje uchylenie wyroku sądu polubownego z uwagi na pozbawienie skarżącej możliwości obrony swych praw (art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c.), jak również niezachowanie podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym wynikających z ustawy lub określonych przez strony (art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.).

Stąd też, naruszenie zasady równości stron miało wpływ na treść wyroku Sądu polubownego.

Nadto, z art. 11 ust. 1 Regulaminu Arbitrażowego, wynika, że każdy z arbitrów musi być i pozostawać bezstronny oraz niezależny od stron zaangażowanych w arbitraż. W trosce o zachowanie powyższych zasad Regulamin Arbitrażowy wskazuje szereg wymogów

dotyczących arbitrów, czyli: składanie oświadczenia o dyspozycyjność, bezstronność i niezależność arbitra, obowiązek niezwłocznego ujawnienia Sekretarzowi i stronom faktów i okoliczności, które wpływają na bezstronność i niezależność arbitra oraz obowiązek podejmowania funkcji arbitra i wykonywanie obowiązków zgodnie z Regulaminem Arbitrażowym. W prawie polskim, czyli w art. 1174 k.p.c. wynika, że osoba powołana na arbitra składa na piśmie każdej ze stron i pozostałym arbitrom oświadczenie o swojej bezstronności i niezależności oraz jest zobowiązana do ujawnienia stronom wszystkich okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jej bezstronności lub niezależności.

Zasadnie twierdzi skarżący, że **do zachowania bezstronności dochodzi, gdy arbiter w stosunku do każdej ze stron zachowuje ten sam dystans, jest neutralny, nie faworyzuje, a zarazem nie dyskryminuje którejsz ze stron oraz nie jest do żadnej ze stron uprzedzony. W zakresie podstaw skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego powyższa okoliczność dotycząca braku zachowania bezstronności przez arbitra orzekającego w sprawie ma znaczenie. I tak, brak bezstronności arbitra jest podstawą zarzutu naruszenia podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym, oraz zarzutu o sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c. oraz art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.).**

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie jest natomiast zasadny kolejny zarzut skarżącego, że sąd polubowny wyszedł poza zakres objęty zapisem na sąd polubowny. Skarżący zarzucał bowiem, że Arbiter Jedyny przy okazji dokonywania wykładni zapisu arbitrażowego w sposób tożsamy jak Uczestnik w trakcie postępowania polubownego pomija całkowicie rolę Inżyniera wynikającego z klauzuli 67.1 Warunków Ogólnych. Dla oceny tej decydujące znaczenie ma interpretacja postanowienia zawartego w klauzuli 67.3 warunków szczególnych kontraktu zgodnie z brzmieniem którego arbitrażowi poddane zostały spory związane lub wynikłe na tle kontraktu lub wykonania robót, czy to w czasie wykonania robót lub po ich ukończeniu, czy przed odmówieniem wykonania lub innym przerwaniem kontraktu czy po, włącznie ze sporami co do opinii, polecenia, ustalenia, świadectwa lub ocen dokonanych przez inżyniera. Określony został dość szeroki zakres klauzuli arbitrażowej - badany pod kątem przedmiotu sporu a nie jego podstawy prawnej, i można stwierdzić, że obejmuje on nie tylko spory wynikłe z niewykonania jakichkolwiek zobowiązań kontraktowych, ale również roszczenia uzupełniające lub wynikające ze zmiany umowy. Pogląd w tym zakresie został wyrażony już przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 2 czerwca 2016 r. zapadłym w wyniku

apelacji Gminy W. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu rozpoznającego skargę Gminy W. o uchylenie wyroku sądu polubownego. (I A ca 161/16), oraz w postanowieniu z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie I A Cz 1108/17). Pogląd ten jest aktualny i w tej sprawie. Takiego rodzaju postanowienia zawierające zapis na sąd polubowny, jakim posłużyły się strony, należy traktować szeroko, obejmując nim nie tylko roszczenia kontraktowe dochodzone bezpośrednio na podstawie umowy, ale także roszczenia dochodzone na innych podstawach prawnych, w tym z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Prawidłowo zatem Sąd I instancji przyjął, że dochodzenie przez powoda przed sądem arbitrażowym roszczeń obejmujących odsetki i należny podatek VAT, w trybie bezpodstawnego wzbogacenia nie stanowiło wyjścia rozpatrywanego sporu poza zakres zapisu na sąd polubowny.

Nie jest zasadny zarzut skarżącego co do braku legitymacji S. B. do samodzielnego działania w postępowaniu polubownym we własnym imieniu. Jak wynika z wyroku częściowego Sądu polubownego Uczestnik dochodzi roszczeń przedstawionych w postępowaniu arbitrażowym samodzielnie i we własnym imieniu. Arbiter Jedyiny w sposób kategoryczny stwierdził, że jest związany ustaleniami wynikającymi z wcześniejszych wyroków, w zakresie, w jakim ustalenia te odnoszą się do uprawnienia Uczestnika do dochodzenia roszczeń wynikających lub pozostających w związku z Kontraktem. Dalej, w ocenie Sądu polubownego, z wymienionych wyroków wynika, że Uczestnikowi przysługuje legitymacja czynna do dochodzenia roszczeń Konsorcjum wynikających z Kontraktu samodzielnie i we własnym imieniu. Niezależnie od wymienionych okoliczności, zdaniem Arbitra Jedynego, uprawnienie Uczestnika do dochodzenia roszczeń Konsorcjum w pełnej wysokości we własnym imieniu "wynika z treści pełnomocnictwa udzielonego Powodowi (Uczestnikowi) jako Liderowi Konsorcjum przez pozostałych członków Konsorcjum". Z powyższą argumentacją nie godził się skarżący, który zarzucił, że Arbiter w sposób nieuprawniony przypisuje Uczestnikowi możliwość samodzielnego dochodzenia roszczeń w postępowaniu arbitrażowym we własnym imieniu, do czego brak jest podstaw wynikających zarówno z treści Kontraktu, jak również z Umowy Konsorcjum z dnia 4 lipca 2008 r. W ocenie skarżącego takie stanowisko narusza słusznie chronione prawa osób trzecich, jest zatem sprzeczne z podstawowymi zasadami postępowania polubownego oraz podstawowymi zasadami porządku prawnego RP, co stanowi podstawę uchylenia wyroku arbitrażowego. Stosownie do postanowień Umowy Konsorcjum rolę Reprezentanta i Lidera Konsorcjum wobec Skarżącej miał pełnić Uczestnik - S. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzut ten nie jest zasadny. Otóż, z § 2 ust. 2 Umowy Konsorcjum, do obowiązków Lidera Konsorcjum należy między innymi "reprezentowanie Konsorcjum wobec Zamawiającego", "składanie oświadczeń, przyjmowanie oświadczeń, składanie i przyjmowanie wyjaśnień i zawiadomień w imieniu wszystkich Partnerów i każdego z nich z osobna" oraz "wnoszenie środków ochrony prawnej w rozumieniu ustawy prawo zamówień publicznych, reprezentacja Konsorcjum przed Zespołem Arbitrów oraz sądem". W § 3 Umowy Konsorcjum strony ustaliły natomiast podział zadań związanych z realizacją celu, dla którego utworzono Konsorcjum. Z tych postanowień umowy Konsorcjum wynika, że uczestnik był reprezentantem Konsorcjum. Powyższe oznacza, że S. B. w toku postępowania arbitrażowego był uprawniony do działania samodzielnego i we własnym imieniu - działał on bowiem jako uprawniony pełnomocnik pozostałych członków Konsorcjum. Jak słusznie zauważył Arbiter Jedyiny, taki sposób uregulowania wynikający z Umowy Konsorcjum świadczy o udzieleniu Uczestnikowi pełnomocnictwa do reprezentowania Konsorcjum. Sąd Apelacyjny uznał, że pomiędzy konsorcjantami została zawarta umowa, na mocy której uczestnik postępowania był uprawniony do reprezentowania i dochodzenia samodzielnego, ale w imieniu pozostałych konsorcjantów roszczeń wobec zamawiającego. Pogląd taki przedstawił już Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie I A Ca 161/16 i pogląd ten należy podzielić.

Stąd też, wydanie przez Arbitra Jedynego wyroku częściowego z dnia 2 lutego 2017 r., w którym w zdecydowanej części Sąd polubowny zasądził dochodzone przez Uczestnika roszczenia i uznał, że może on działać samodzielnie we własnym imieniu nie narusza chronionych praw osób trzecich i służy innym celom niż z istoty wyrok arbitrażowy powinien służyć.

Wierzytelność uczestnika względem Skarżącej o zapłatę wynagrodzenia w kwocie 7.708.685,82 złotych została zajęta przez osobę trzecią w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym i stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, zgodnie z art. 743 § 1 k.p.c.

Zajęcie wierzytelności wywołało określone skutki prawne. Zajmując wierzytelność, Komornik zawiadomił Uczestnika (jako dłużnika), że nie wolno mu odbierać żadnego świadczenia ani rozporządzać zajętą wierzytelnością i ustanowionym zabezpieczeniem. Komornik wezwał także Skarżącą (jako dłużnika wierzytelności) do złożenia należnego Uczestnikowi świadczenia Komornikowi lub do depozytu sądowego, stosownie do treści art. 896 § 1 k.p.c. Z tą chwilą Uczestnik stracił możliwość rozporządzania wierzytelnością.

Zasadny jest natomiast kolejny zarzut skarżącego, że sąd polubowny naruszył podstawowe zasady porządku publicznego RP przez to, że nie uwzględnił tego, że część wierzytelności dochodzonej pozwem została zaspokojona przez skarżącego w toku postępowania egzekucyjnego na rzecz innego wierzyciela uczestnika postępowania. Powyższe zajęcie wierzytelności sprawiło, że uczestnik jako wierzyciel został pozbawiony na rzecz osoby trzeciej możliwości wykonywania swoich uprawnień względem skarżącej. Skarżąca, jako dłużnik, została zobligowana do wpłacenia oznaczonych środków na rachunek depozytowy Komornika bądź sądu zamiast do rąk uczestnika. Przedmiotowe zajęcie stanowiło wykonanie postanowienia Sądu Okręgowego w Z. w sporze pomiędzy Uczestnikiem a E. Skarżąca nie miała wpływu na określoną przez Sąd Okręgowy w postanowieniu o zabezpieczeniu sytuację prawną i spełniła świadczenie z zajętej wierzytelności na rachunek Komornika. Naruszenie obowiązku spełnienia świadczenia na rachunek Komornika skutkowałoby powstaniem odpowiedzialności odszkodowawczej Skarżącej względem egzekwującego wierzyciela. Sąd powszechny jednak kontrolując wyrok sądu polubownego nie może, w oparciu o zarzut naruszenia porządku publicznego RP, kontrolować merytorycznie zapadłego w sprawie orzeczenia.

Nie ma wątpliwości, że **dłużnik zajętej wierzytelności winien spełnić świadczenie na rzecz wierzyciela. Spełnienie tego świadczenia powoduje, że dług wobec pierwotnego wierzyciela wygasa. Nie ma znaczenia, czy spełnienie tego świadczenia nastąpiło poza sądowym postępowaniem egzekucyjnym, czy w trakcie tego postępowania w wyniku działania komornika sądowego. Objęcie zatem tej wierzytelności wyrokiem sądu polubownego nastąpiło z pogwałceniem podstawowej zasady porządku publicznego RP.** Nawet gdyby przyjąć, że skarżąca uiściła kwotę 7.708.685,82 złotych 23 grudnia 2010 r. na rachunek Komornika było zobowiązaniem, które Skarżąca była zobligowana spełnić, i stanowiło ono zarazem zwolnienie Skarżącej ze zobowiązania wobec Uczestnika, to jednak w ocenie sądu polubownego. W realiach tej sprawy należy wskazać, że to Uczestnik dokonał rozdysponowania całością zajętej wierzytelności, przelewając jej część w kwocie 3.808.686,82 złotych na rzecz E. i pozostawiając sobie jej część w kwocie 3.900.000,00 złotych. Wobec tego uczestnik byłby bezpodstawnie wzbogacony względem Skarżącej, a zatem zasądzenie roszczenia wynikającego z faktur o numerach (...) oraz (...) prowadziłoby do dwukrotnego spełnienia świadczenia na rzecz uczestnika, co jest niedopuszczalne i prowadzi do naruszenia zasady ochrony praw majątkowych, która jest podstawową zasadą porządku prawnego RP, stosownie do art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało uchylić wyrok sądu polubownego na podstawie art. 1206 § 1 pkt 4 oraz § 2 pkt 2 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania oparto na przepisie art. 98 k.p.c. uczestnik postępowania bowiem przegrał sprawę, a nie można uznać, że jego oświadczenie na rozprawie z dnia 15 maja 2017 r. nie stanowiło uznania skargi przed wdaniem się w spór w sprawie. Uczestnik postępowania powiedział ustnie do protokołu, że wnosi o oddalenie skargi oraz wskazuje, że w podobnej sprawie toczyły się postępowania w sprawie X GCo 31/17, I Co 522/15 w sądzie Okręgowym we Wrocławiu, oraz wniósł o nieobciążanie go kosztami, na wypadek gdyby sąd uznał, że nastąpił błąd w sposobie wyboru Arbitra Jedyneho. W związku z tym, skoro skarga została uwzględniona to uczestnik postępowania winien ponieść koszty postępowania w wysokości 101.200 zł, na które składa się opłata od skargi w wysokości 100.000 zł, oraz koszty wynagrodzenia adwokata w wysokości 1.200 zł (rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie czynności adwokackich 14 ust. 1 pkt 4).

Źródło: <http://www.orzeczenia.ms.gov.pl>